

HAARLEM IN HISTORISCHE BEELDEN

Stadsfoto's uit de jaren 1930-1990

Eddie Aarts

UITGEVERIJ LOUTJE

Een woord vooraf

De beeldcollectie van het Noord-Hollands archief bevat vele duizenden afbeeldingen van Haarlem en vormt zo een waardevol ‘visueel geheugen’ van en voor ons allemaal.
Net zoals het geval was bij de fotoboeken die verschenen in 2017, 2018 en 2020, was daarin grasduinen tijdens het samenstellen van *Haarlem in historische beelden* een feest. Honderden foto's trokken aandacht en ruim 160 ervan vindt u in dit boek.

Ook nu zwerven we kris-kras door de stad én door de jaren, van vlak voor de tweede wereldoorlog tot het eind van de vorige eeuw. We zien plekken waar leegte werd gevuld, bebouwing wijzigde of water werd verruild voor asfalt. Al kijkend wordt duidelijk hoezeer leven, wonen en werken in de afgelopen honderd jaar voortdurend veranderden. Neem bijvoorbeeld de manier waarop we door het stadscentrum bewogen. Terwijl verkeer daar tegenwoordig steeds verder wordt teruggedrongen, was voorheen vrijwel overal ruimte voor auto’s en openbaar vervoer per bus of tram. Parkeren kon veelal gewoon op straat en zelfs voor een volle tank benzine kon je op diverse plekken in hartje Haarlem terecht.

Maar het is natuurlijk de veelheid aan bouwwerken, van eenvoudige woonhuizen en winkels tot unieke objecten als kerken, bruggen en bedrijven, die hier de rode draad vormt. Soms zijn ze in opdracht op de plaat gezet door (stads)fotografen als Wim Zilver Rupe en Jos Fielmich, die vastlegden wat mogelijk of onherroepelijk zou veranderen. In andere gevallen zien we het werk van meer journalistiek ingestelde collega’s als Willem Jan van Borselen en Cees de Boer. In totaal leverden zo’n twintig met naam bekende en enkele onbekende fotografen zo een bijdrage aan dit boek.

Tijdens de voorbereiding van dit boek fietste ik geregeld langs de afgebeelde plekken of bekeek de huidige situatie online via Street View. Veel van de afgebeelde gebouwen of situaties zijn inmiddels verdwenen of vervangen. Maar in andere gevallen bleek tot mijn verbazing juist vrijwel niets aan een object te zijn veranderd. Wanneer je door Haarlem fietst of wandelt springt vooral alles op straatniveau in het oog. Begrijpelijk, want mensen, verkeer, puien en etalages vragen nadrukkelijk om die aandacht. Maar wie zijn blik iets hoger richt, ziet uit hoeveel wonderlijke bouwsels onze stad eigenlijk is opgebouwd.

Ik hoop dat deze foto’s van een de verdwenen en misschien vergeten stad u veel kijkplezier bezorgen en herinneringen oproepen. Deelt u die ook vooral met andere, jongere Haarlemmers. Zo houden we de geschiedenis immers levend.

Eddie Aarts

◄
Lange Herenvest. Amsterdamse Poort gezien over de Oostersingelgracht. Ca. 1970.

Vorige pagina:
Spaarne. Bouwvakkers verwijderen de glas-in-lood ramen van de Spaarnekerk. 1981. (CB)

▲
Rijwielstalling in
de Smedestraat.
1947.

►
Garage Brinkmann
in de Smedestraat.
1973. (JF)

►
Grote Mark1957 en 1967. De bloemenmeisjes vertegenwoordigen Haarlem van 1955 tot 2020 in binnen- en buitenland. (CB)

◄
Beatlemania in Haarlem. Etalage van modewinkel Kreymborg aan de Grote Markt. 1964 (CB)

◄
Circusolifanten wandelen als levende reclame door de stad. 1981. (CB)

▲
Zijlsingel, hoek Zijlweg, met op de hoek Melkinrichting De Sierkan en links het Sint Antonius Patronaat. 1972. (JF)

►
Jacobstraat 6. Voormalige kerk van de Vrijzinnige Hervormde Gemeente. 1989. (JF)

◄
Jacobstraat 6. In de kerk die we tegenwoordig als Jopenkerk kennen was in de jaren ’80 Artel, handel in kunstenaars-materialen gevestigd. 1987.(PB)

▲
Amsterdamsevaart.
Hoofdwerkplaats van
de N.S. gezien vanaf
de Amsterdamse Poort.
1958. (UA)

►
Amsterdamsevaart.
1950. (CB)

▲
Amsterdamsevaart.
Ca. 1958.

▸
Jansweg, gezien vanaf het station. 1979. (JF)

▾
Station. N.S.-Corner. 1960. (UA)

▾
Station. Interieur van de N.S.-Corner. 1960. (UA)

◂
Kruisweg. Hotel Spoorzicht. 1935.

◂
Kruisweg hoek Stationsplein in de jaren '30.